

13 лютого – Всесвітній день радіо

«В умовах конфліктів і в часи криз радіо стає рятівним кругом для вразливого населення»

Восьмий генсек ООН Пан Гі Мун.

13 лютого світова громадськість відзначає **Всесвітній день радіо**. За рішенням ЮНЕСКО Всесвітній день радіо відзначається у багатьох європейських країнах, починаючи з 2011 року.

Свято об'єднує журналістів, редакторів, видавців, операторів, звукорежисерів, монтажерів тощо – всіх тих, чия сумлінна праця забезпечує одне з основних прав людини і громадянина – право на публічну інформацію.

Ініціаторкою запровадження свята виступила Іспанія, уряд якої хотів нагадати світові про важливу роль радіомовлення, зміцнити міжнародне співробітництво та заохотити великі мережі, місцеві радіостанції розвивати свободу слова, доступу до

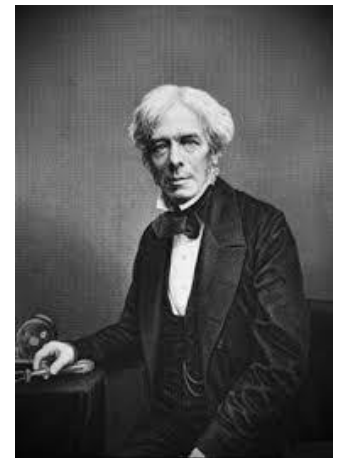
публічної інформації у власній державі. Знаменна подія відбулася 3 листопада 2011 року під час 36-ї Генеральної конференції міжнародної організації ЮНЕСКО.

Дату 13 лютого обрали невипадково – цього дня 1946 року, в штаб-квартирі Організації Об'єднаних Націй вперше в ефір вийшла радіопрограма ООН. З цього моменту й розпочинається ера радіо, яке постійно бореться за «місцем під сонцем» та продовжує конкурувати з інформаційними технологіями.

Метою цього свята є зміцнення співробітництва між усіма людьми, що мають відношення до радіомовлення – як працюючих у великих медіа-компаніях, так і радіолюбителів. Радіо охоплює широкі верстви населення та підтримує як гендерну, так і соціальну рівність, оскільки дозволяє кожній людині висловити власну точку зору. Короткі хвили часто називають «радіо кризи», оскільки воно допомагає повідомити про стихійні лиха навіть у тих випадках, коли відсутній Інтернет та навіть електропостачання.

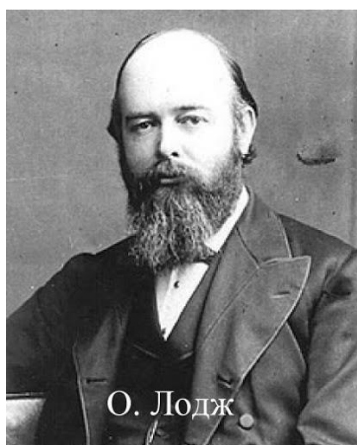
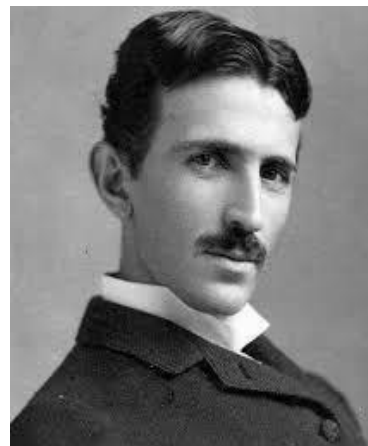
На титул винахідника радіо претендують росіянин **Олександр Попов**, італієць **Гульєльмо Марконі**, серб **Нікола Тесла**, німець **Генріх Герц** і британець **Олівер Лодж**. І кожен з них гідний першості, хоча б виходячи з хронології їхніх відкриттів.

Історія радіо починається від досліджень найвидатнішого експериментатора ХІХ ст. **Фарадея**, який дослідним шляхом намагався довести спорідненість світла з електрикою та магнетизмом і в 1851-1855рр. запропонував концепцію електромагнітного (ЕМ) поля.

У 1887 році професор фізики Технічного університету в Карлсруе **Генріх Герц** відкрив електромагнітні хвилі, що поширюються зі швидкістю світла, провів і описав досліди по їх передачі на відстань без проводів за допомогою створених ним генератора і резонатора, але від подальших досліджень відмовився, посилаючись на те, що це абсолютно марно.

У 1893 році серб **Нікола Тесла**, котрий до того часу працював у США, в ході досліджень атмосферної електрики винайшов заземлену мачтову антену, а згодом успішно експериментував з передавачами і приймачами власної конструкції.

1894 році **Олівер Лодж** в Оксфордському університеті продемонстрував передачу радіосигналу з однієї будівлі в іншу на відстань 40 м, але для практичного застосування апаратуру слід було удосконалити, чим вчений надалі займатися не став.

У тому ж році конструюванням радіопередавачів і приймачів зайнявся інженер з Болоньї **Гульєльмо Марконі** і через два роки, у 1896-му, запатентував свій винахід і публічно продемонстрував, передавши при цьому цілий текст на відстань до 3 км.

В 1897 році, коли Марконі вже був відомий всьому світу як першовідкривач радіо, про свої роботи з радіопередавачами і приймачами повідомив російський вчений Олександр Попов.

За його словами, він раніше за італійця випробував їх, передавши при цьому два слова на відстань 60 м, але через режим секретності у військово-морському відомстві, де на той час працював, він не міг заявити про відкриття. Так, перша публічна демонстрація передавача і приймача Попова відбулася 18 грудня 1897 року, патент він оформив лише в 1901 році.

Історія Українського радіо це – дивовижна епоха: сотні журналістів- корифеїв, тисячі радіопрограм, мільйони листів і телеграм від слухачів і незліченна кількість таких важливих, сказаних і почутих слів.

Увечері шістнадцятого листопада 1924 року з гучномовців, установлених у центрі Харкова, пролунало: «Алло! Говорить Харків! Працює перша в Україні радіотелефонна станція!» Харків'яни, затамувавши подих, слухали, як звучить по радіо концерт.

Радіо є засіб комунікації з найширшою аудиторією в світі. Воно є загально визнаним способом зв'язку, що володіє великими можливостями і вимагає малих витрат. Радіо дозволяє сягнути найбільш віддалених громад і найбільш вразливих груп населення: безграмотних людей та інвалідів, найбільш вразливе населення,

жінок і молодь, даючи їм можливість взяти участь в громадських дискусіях незалежно від рівня освіти. Більш того, радіо грає визначну роль в надзвичайних ситуаціях, полегшуючи надання допомоги при стихійних лихах.

Нині радіо використовують для різноманітних потреб. Бригади «швидкої допомоги», поліцейських, пожежних машин і таксисти користуються двоканалним радіозв'язком. Мобільні телефони теж мають радіозв'язок із головною телефонною станцією. На кораблях і літаках радіо необхідне для зв'язку та навігації. Зрештою, телебачення використовує радіохвилі для передавання зображення і звуку.

Радіо постійно вдосконалюється та прагне адаптуватися до реалій ХХІ століття, пропонує різноманітні форми комунікації і взаємодії та, незважаючи на динамічний розвиток інформаційних систем та інтернету, продовжує залишатися засобом комунікації, що не вимагає великих економічних витрат, та одним з найпопулярніших медіа. За його допомогою інформація надходить до найвіддаленіших громад, до людей літнього та старшого віку, де часом про Інтернет не може бути й мови.

Радіо дозволяє досягти найбільш віддалені громади і найбільш уразливі групи населення: безграмотних людей та інвалідів, бідне населення, жінок і молодь, даючи їм можливість взяти участь у громадських дискусіях незалежно від рівня освіти. До того ж короткохвильове мовлення часто називають «радіо кризи», тому що воно залишається ефективним способом передачі інформації, коли немає ні електрики, ні Інтернету, ні телефону. Більше того, радіо грає визначну роль в надзвичайних ситуаціях, полегшуючи надання допомоги при стихійних лихах.